

Forfatter: Drachmann, Holger

Titel: Udrag fra Forskrevet

Citation: Drachmann, Holger: "Forskrevet", i Drachmann, Holger: *Forskrevet*, udg. af Lars Peter Rømhild, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 2000, s. 673. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-drachmann14val-shoot-idm140708758396752/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Forskrevet

seksuelle moral og vendekåbe-politik, tydeligvis i kølvandet af romanen. Grinet i *Punch* var måske netop noget af det, der i romanen klages over at tiden har forskrevet sig til; her var da svar på tiltale.

Anderledes seriøst stod en relativt sen anmeldelse, eller måske snarere kommentar, i ugebladet *Illustreret Tidende* den 25. januar 1891 (bd. 32, nr. 17). Anmelderen laster en smule bogens talesproglige diktion, men frikender nøgleroman-portrætterne fra anklagerne for usømmelighed og kunstnerisk mindreværdighed. Anmelderens hovedbudskab er, at bogen »er en af Drachmanns mærkeligste og mest fremragende.« Han går hverken ind på personer eller handling men siger:

»Denne Bogs Romanform er nærmest en Maske, i Virkeligheden er den en dirrende Bekjendelse om et sært drømmeagtigt og lidenskabeligt Elskovsforhold og et gennemført og heftigt Angreb paa det aandelige Liv her til Lands og da navnlig i Hovedstaden.«

Anmelderen fortolker angrebet i en ånd, der minder om Valdemar Vedels kritik af den facile efternaturalisme, i tidsskriftet *Ny Jord* et par år før. Det er da en halvfemserposition, skønt ikke just den, Johs. Jørgensen endte i. Anmelderen identificerer sig med initialerne N.M.; det var digteren Niels Møller.

I et brev til sin ven, litteraturhistorikeren Valdemar Vedel, p.t. i Rom, havde Møller allerede den 9. november 1890 talt meget positivt om romanen.²⁷ Begge de unge kritikere sørgede for at komme til at udtale sig grundigere om emnet. Samtidig med – eller måske forud for – sin artikel i *Illustreret Tidende* skrev Møller en lang, digterisk medlevende karakteristik af romanen i anmeldelsessektionen i årets sidste nummer af *Nordisk tidskrift för vetenskap, konst och industri* (det Letterstedtske, Stockholm 1890, 3. årg., s. 668–72). Vurderingen er den samme som i *Illustreret Tidende*, men detaljeringen selvsagt større – dog stadig uden handlingsreferat. Møller fremhæver Drachmann som persontegner, og han tænker sig også, at de offentligt ukendte figurer som »Skyggen« kan være gjort helt eller delvis efter model. Mest taler han om Ulf, der repræsenterer »zigøjneren i Drachmann« over for Gerhard, »kultursiden af digteren«. Møller roser kærligheds- og kvin-